

სკლავური

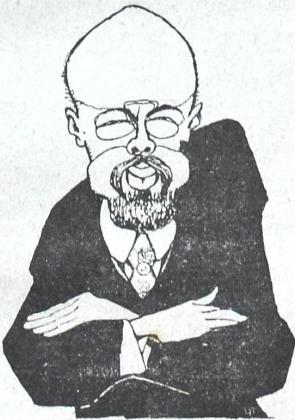
№ 2 იუმორისტული აღმანახი

აღმსი: თიფლის, ტიპ. შრომა, თეოფილუ ერასთვ. ბოლკვადზე.

(ტოპები მესამე ღუმის მემარჯვენე დებუტატოვან წარდგენილი „სიფხიზლის“ საზოგადოების გამოფინაზე. ამოდ. *ბუდილნი.*)

არაყის ძაღა.

ვინაც არაყს ექარბება,
 არალ მიანჩს მისი ძაღა,
 მას ბალანი მოეძარცოს
 განუტიტელდეს თავის ქაღა.
 ვინც ამაზე დააქარბებს:
 სკაშს და ღმერასაც არ უყურებს,
 რმას ძაღა არაყისა
 ეგზომ დაუგრძელებს ყურებს.
 ვისა ეგეც ეცოტაოს,
 სვას ხარვით ვედრო მთელი,
 არაყისა ძლიერებამ
 განუბეროს მას მუცელი.
 მაგიერში, ვინც არ ეტრფის
 „პილატეს ტრემლს“ მაგრე რიგით,
 შეხეთ როგორ ლამაზია!
 ვინ დასძრახოს ვაჟკაც ბიქათ?

ქადაგებელი.

(გუფლენი ს. ბ—ს)

ის დაბადა ღარიბულ ქოხში,
 შრომა-ტანჯვაში გამოიზარდა;
 იმას დამსმარე არვის ჭეოლა
 თაკის საკუთარ ჟან-ღონის გარდა.
 თითო ან-ბანის სწავლის ძეხნის დროს
 მას ბეგრვან თავი უწვავლითა
 ბოლოს ის გახდა სხეის მასწავლებლათ
 (თუმც მისთვის არვის უსწავლებია!)
 მან თავისათე დანჯერულ ხალხთან
 სიერშითვე იგრანო მწველი იარა
 და ხალხის ბედი თუ უჭედობა
 ეკვლა შუაზე ტახიარა.

აჲ ხალხს სხვარავდა, ის მას სტანჯავდა
 (მასწავლებლათაც სიამ ეს გაუხდა)
 დაბათ და სიოფლად ეკვლა ტვირთ მძიმეს
 ის მიუხმობდა, სჭექდა და ქუხდა.
 მისი სიტყვები სისწორით თქმულად
 დროთა ჩასწვდებოდა ხალხისა გულსა
 და ბოროტების მთლათ დასამხობათ
 აამხედრებდა ეკვლა ჩვარულსა.
 შვრამ რა-კი აქ ბოროტმა ძალამ
 თვის აღსასრულის დღე დაინახა,
 მსწავლელათ ეკვეთა წმინდა სიამრთლეს
 ფესქ-ქემ ჩავიდა და გაადაჯა...
 შუბურეს იგი მქადაგებელი,
 ზურგზე აჭვიდეს წამების ჯვარი
 და შუბურეს გოლგოთის ტხასა ..
 ის ჯვარზე ადგეს... დღესაც იქ არი...

ღონ-რობერტო.

თედორეს ბედნიერება

თედორე წვერაძე მადიანათ ილუკმებოდა კარაქიან პურის ნაქებს და თავის ძვირფას მუღღელ სოფლის „პოლიტიკაზე“ ცხარეთ ვეპაითებოდა.

— რას ამბობ ქალო, საქმეს ჩვენ თითონვე ვახდენთ, თორემ რას გახდებდა ვილაც ათიოდე თავზე ხელ-აღებული რაზმონიკი. შემოუთვლიან: „ფული აქა და აქ ამოდევია“, მიდის და მიაქვს ოფლით მონაგარი გროში დანიშნულ ქვასთან. ყველას რომ ერთი პირი ჰქონდეს და არავინ არაფერი მიაქვას, აბა რომელი იქნება და ხმას ამოიღებს.

— იიი... კარგი ერთი შენა! კარგია არ მოგწერონ, თორე ვერავინ მოგასწრობს, ისე მიურბენინებ. შენისთანებმა მიუტანეს, აი!

— თავიც რომ მომჭრან, გროშს არ მივეტან ტყვილა, ჩეთი რა არის. შენ რა იცი, დედა-კაცო!

— ისა ვიცი, რომ მაშინვე მიწას ვითხრი და

მიუტან. ნიკოცი ემანგრე შენსათეო ლაპარაკობდა, მაგრამ სადა და როდის მიუტანია საშოცი თუმანი, ვერავინაც ვერ გაუგო.

— მე შენ გელაპარაკები, თუნდაც მომკლან, გროშს არ მივსცემ, გესმის, გროში ცალი რა არის.

— ექს!. დაწმუდი ერთი თუ ღმერთი გწამს! ეგ პატარა ლადუა, რომ მოგტაცონ, უი მაგას კი ენაცვალოს დედა, მკონი სახლსაც გაჰყიდი და გამოიხსნი.

— გელაპარაკები დედა-კაცო, არაფრის გულისთვის ერთ გროშსაც ირ მივაშავებ მეთქი. მე ისეთი ხსითი არა მიაქვს, რომ იმათი მუქარისა შემეშინდეს.

— კარგი, კარგი... დროა მოისვენო. ამ ლაპარაკში ბავშვსაც გაელევიძება.

იქვე: ცალკე, პატარა ტახტზე, შვილი-რვა წლის ბავშვს ეძინა და ხმა მალალი კამათით შეწუხებული, ხშირათ ინძრეოდა ხოლმე რბილ საწოლში.

ღრმა მწუხარებას მოეცო თედორე წვერაძის ოჯახი. ნამტორალევი სოფლი თავ ჩაღუნული სტროლს მისჯდომოდა და რალაც პატარა სურათს ჩასჩერებოდა.

არც, ჩვეულებრივათ მხიარული, თედორე იყო კარგს გუნებაზე. ფანჯარასთან მიმდგარი რალაც ჯოჯოხეთურად ნახაბნ ქაღალდის ფურცელს ჩასცქეროდა და მწარეთ იღიმებოდა. ოთახში არსად სჩანდა მესამე წვერი, ერთად-ერთი შვილი თედორესი, ლადუ. გუშინ მალაზიამი მიმავალი, ის ვილაც უცნობეს მეზობელ ეზოში შეეხმობა და შემდეგ მისა კვლიც გაქრა. შვილის მაგივრათ დღეს თედორეს ის ნახაბნი ქაღალდის ნაგლეჯი მოუვიდა.

„ბო თედორე როსტომის ძეგ!“—სწერდენ ყაზალები.

„ჩვენ თავისუფლებისათვის მებზებარა ჯგუფმა გადაეწყვიტო შენი შვილის მოტაცება, რომ შენ შეხვიდე ჩვენს მდგმოიარებობაში და შენი წერილი შემეიტნო საერთო საქმეში, მამა ჩვენს და ამიტომ მეც ხუთი სახლი დავეწვეს მომპარობის დროს და შევსწრეთ ის ჩვენ რვეოლუციას. შენ თუ დანიშნულ ვადაში არ მოიხიდი შენზე გაწერილს ვალს, შენს შვილს მაშინ მოვლის მოკვლა და შენც არ დარჩები ცოცხალი და სახსაც დავიწვეთ და შენ კოლსაც ბოძით ავაფეთებთ. ეს არ გეკონოს მექარა თუ შენი ნებით მოიტან, მაშინ ჩვენ ნამდვილ აფხანავათ მიგთვლით და შენი წერილიც გექნება შუტანილი სასოვადო საქმეშიდ.“

„მრისხანე ჯგუფი“.

— გროშსაც არ მივაშავებ, ერთ გროშსა,— წამოიძახა გამწარებულმა თედორემ.— ვიცი ვინცა ხართ, ვიცი.

— აბა რა იცი, შე საცოდვაყო, აბა რა იცი? უიმე, შვილო, უი დედა შენს, გამწარებულს დედა შენს. ფიქრი რალა დროსია, გავყიდიოთ თუ რამე გვაქვს, მივაქვავოთ, იქნებ ჩემი საწყალი ბიჭი, ჩემი თვალის სინათლე ცოცხალი ვნახო.

— არ მიტოლება დედა-კაცო, არაფრის გულისათვის.

თედორე ჯერ ვერ შერიგებოდა იმ ამბავს,

რომ მის შვილს მართლა რამეს დაუშვებდნენ, ან მუქარას აუსრულებდნენ. ის, „თავისი სიტყვის კაცად“ ითვლიდა თავს და სირცხვილს ერიდებოდა. სოფიო კი ტრემლათ იღვოდა და რაც შეეძლო ქმარს არწმუნებდა ფულის მიცემაზე.

უცებ ოთახის ხარი დაირეკა და ფოსტალიონმა დერეფანში წერილი შემოაგდო. გულის ფანტაზიით მივარდა თედორე და აკანკალებულის ხელით წერილი გახსნა; სოფიო სმენათ გადაიქცა:

«მეტიფსო მამავ და დედავ! მე ისეთ ალაგას ვარ, რომ ვერაინ ვერ მომნახავს, ვერც პოლიცია და ვერც გენერალინ. მე მოშველეთ რამე, ხვალ ხვალ კიბლები უნდა მომგლიჯონ და თითები მომაპარან თქვენნი გულისთვის. შერბე თმებიც უნდა დამაგლიჯონ!...»

— უიმიე შვილო! ...

მწარეთ ამოიკენესა სოფიომ და გრძნობა მიხდილი იატაკზე დაეცა. თედორე შიშმა აიტანა. რის ვაი-ვაგლახით მოასულიერა გრძნობა დაკარგული მუღუღე და ლოგინში დააწვინა. თითონ რჩევისათვის მისწობელთან წავიდა.

გზაში მის ყოველგან შეიარაღებული ყაჩაღები ეჩვენებოდნენ და შეშინებული აქეთ-იქით თვალებს აბეცებდა. ყოველი გამპულე-გამომღლეელი მის თვალში შანტაჟისტი იყო და ყველას ექვის თვალით უქცეროდა.

საუბედულოთ ლევანი შინ არ დაუხვდა და უკან დაბრუნებული თედორე ერთმა უცნობმა გააჩერა.

— თქვენ იმ ბავშვის მამა ხართ, რომელიც გუშინ მოიტაცეს?

— დიახ, მე ვახლოვართ.

— მერმე, რატომ არ გინდათ მისი გამოსყიდვა? ხომ იცით, ისინი არავის დაინდობენ.

— აბა, რა ვიცი, ვის მივსცე, რა მივსცე! მე იმათ არ ვიციან.

— მე გავაცნობ და პირადად მოვლაპარაკებ, მაგრამ გახსოვდეთ, პოლიციას არაფერი გაუშნილოთ, თორემ შავი დღე დაგადგებათ მთელი ოჯახს.

— არა, ბატონო, ვინ ოხერი გაამხელს, ოღონდ ერთი კი თვალთ მენახონ.

თედორემ უკვე გაიცნო ყველანი, მაგრამ ფულის შესახებ ვერ მოუბრძოდა. ბევრ ნაცნობ-ნათესავსაც მისმარდა მან რჩევისათვის, მაგრამ ყველა სხვა და სხვას ურჩევდა. ზოგიერთები ურჩევდნენ მიეცა დანაშაუდნი პოლიციისათვის და ამით ვაქცალობა გამოეჩინა; ზოგი ურჩევდა საქმე მორიგებით გათავაყებოდა და მთელი ოჯახის საქმე ცრეცხლში არ ჩაეგდო. ზოგი არწმუნებდა, მაგ საქმეში პოლიცია ურევია და შენ რომ კიდევაც გსცე, ხვალ-ზეგ ყველას გამოუშვებენ, ან სამსახურში მიიღობენ და შეგ დღეს დაგაყენებენო. ასეთი მაგალითები არა ერთი და ორი ყოფილაო, — ეუბნებოდნენ გზა-კვალ აბნეულ თედორეს. ის ყველას პირდებოდა დაჯერებას და არც ერთის რჩევაზე კი არ მიდიოდა.

ამავ დროს მტაცებლები მეტის ენერგიით მოითხოვდნენ მისგან შვილის გამოხსნას.

სოფიო თან და თან სუსტდებოდა, ყვითლდებოდა და უარესდებოდა. შვილისაგან გამოგზავნილი წერილები ყოველთვის ცხარე ტრემლებს გვრიდა მას და გრძნობას უკარგავდა.

გავიდა მესამედ დანიშნული ვადა და თედორემ კიდევ არ შეასრულა დაპირება. მძარცველებს უკვე მოუბრძოდა 20000 მანეთად, მაგრამ ჯერ საქმეს აქიანურებდა, თითონაც ირ ცილა რის იმეღით.

სალამო ხანს კიდევ მოვიდა თედორეს ნაცნობი და პატარა შეხვეული ქალაღი გადმოსცა. თედორემ გახსნა ქალაღი და შგ კიბლები აღმოჩნდა. გავითოებულ ქალაღს შავათ და დამახინჯებულათ ეწერა:

«საყვარელო დედა. მე დღეს კიბლები მომაგლიჯეს, ხვალ თითებს მომპრინან. მიშველეთ რამე, მიეცით ფულები და გამომიხსენით, შენი ჰირიმე დედა და მამა, მიშველეთ. შენი ლალუ.»

თედორეს თვალები აერია და ბარბაცით დაეშვა ლოგინზე. როცა გამოერკვა და გონს მოვიდა, გადსწყვიტა წერილი სოფიოსთვის არ ეჩვენებოდა და როგორმე 500 მანეთი ვაგვზავნა მძარცველებისათვის. მეტის მოხერხება ვერ შესძლო.

სალამოს კიდევაც ვაუგზავნა ფული, მაგრამ შანტაჟისტებისაგან პასუხათ ბავშვის თითები მიიღო. ისინი იწერებოდნენ.

«ჩვენ აღარ შეგვიძლია მეტის მოთმენა! შენ ფული გაქვს, ჩვენ საქვენო საქმეს ვემსახურებთ; თუ ხვალე დანიშნული თანხა არ წარმოგიდგენია შენი შვილის თავს მიიღებ და შემდეგ ამისა ყველა იმას, რაც წინეთ დაგპირდით». „მრისხანე ჯგუფი“.

თედორემ ვეღარ აიტანა მეტი ტანჯვა-წამება; საშინელი საქმე განიზრახა, მაგრამ ოჯახის შიშმა კვლავ დაიმთავა, მხოლოდ სასარკელის ხმით წამოიძახა:

— მიშველეთ, ხალხნი არა ხართ ქვეყანაზე, მიშველეთ, მახრჩობენო.

თითონაც ისე ღონიერათ ეღეწა სახლის კედელს, რომ კამოდმა ზანზარი დაიწყო და მძინარე ცოლშვილი ზეგ წამოპყდა.

— რა დაგეპართა ადამიანო, რა ვაყვირებს? კინალამ გული გადამიბრუნდა.

პატარა ლადუც შეშინებული წამოხტა და დედას მიაშურა.

გაბრუებული თედორე, თითქო ენა დაებოა, სიტყვას ვერ აბანდა და ისე ნაწყვეტ ნაწყვეტ ამოიძახაოდა:

— სიზმარია!.. მადლობა ღმერთს!.. მოდი, შვილო, ჩემთან... მოდი...

დამფთხალი ლადუ უფრო მგრა ეხუტებოდა დედას და სულ განაბული ყურს უვდებდა მამის აბნეულ ბუბუბუს.

ელენა გ—ი.

P. S. ბედნიერია ვინც მხოლოდ სიზმარში განიცდის ამ სიამოვნებას. ეშმაკი.

კვირიდან კვირამდე.

მოსხენება თფილისიდან.

დამეთანხმებით, მკითხველო, რომ ყოველათ შეუძლებელია ყოველივე იმის მოხსენება, რაც დღეს თბილისში ხდება. ან კი რომელ ერთ უბედურებაზე უნდა ილაპარაკო, რომელი ერთი ბოროტება უნდა აღინიშნო?

მაგრამ ზოგიერთს, ბევრიც რომ გვენდოდეს, გვერდს ვერ ავუხვევთ. აი, თუნდ მაგალითად: მოდი და ნულოფერს იტყვი იმ აუარებელ მკვლელობებზე და მოტაცებებზე, რომელიც ყოველ-დღიური მოვლენაა!.

მიღიხარ შენთვის ქუჩაში წყინარათ, პატიოსნათ... უცებ, „ბაი!“ გაიხედავ, ძირს აგღია ხალხი გაბრბის, პოლიცია მობრბის; ასტყდება ერთი აურხაური... მკვლელი კი იმალება... ამ დროს სრულეზით არ უნდა გაგივირდეს, თუ შენ, უწყინარკაცს, შეგვაპატიებთან პოლიციის ნაწილში წაბრძანებაზე! უნდა წახვიდე და სთვალო რწყილები!..

თუმცა საბარლო ადამიანები უზრუნველყოფილი არასოდეს არ იყვნენ, მაგრამ რაც ამ უკანასკნელ ხანებში ხდება, ასეთი, ვჯავახეთის უხუცეს ტარტაროზისთვისაც კი, პირველი გაგონებაა!

მაგრამ ის კი არ გახლავთ პირველი გაგონება, რომ სადაც ბოროტ-მოქმედება ხდება, დუქნებს და სხვა დაწესებულებებს ჰკეტავენ. ამიტომ, არც თავს უნდა იწუხებდენ და არც ქალაქის გამგეობას აწუხებდენ პატივცემული ვაჭრები თხოვნით, რომ უდანაშაულო დუქნები გაიღოს. თხოვნა რასაკვირველია ჯერ შეუწყნარებელია, ხოლო „კატლეთი“ და „ბორში“ კი ლზება და ლზება სამიკიტნობში.

საქმეს მაინც არაფერი შეგლის! „კატლეთი“ კი არა, თუ გინდ მთელ-მთელი ძროხები დაალოპე, ბოროტ-მოქმედება მაინც მიდის და მიდის... თითქოს **ზღვისებური ხელი** მოქმედებდეს!..

მაგრამ არც ერთი ეს ამბავი არ აფიქრებს „ივერიის“ ბურჯს, ბ. გ. ვაგზავს. ის კვლავ ზის ფაფისთვის და კვლავ უმდებრის „გოგუცანებს“. „ივერიის“ უკანასკნელ მწიგნო გ. ვაგზავს უკანასკნელი „ნაწარმოებია“ მოთავსებული. „ნაწარმოებია“, სწორეთ ისეთი, როგორც შეეფერებოდა კიდევ დიდებულ „ივერიელთა“!.. ბ. ვაგზავს სადღაც კორი ღამიზი“ უნახავს. თურმე „ორივე მზიარული იყო და **სადერდელის ამშლელი** ღმილი არ შორდებოდა იმათ ტუნებს“. საქაროა ვაცნობა! მაგრამ გადადგა თუ არა პატივცემულმა ვეკილმა „ქალებისაკენ ნაბიჯი“, უცებ თურმე გულის ცახცახი იგრძნო, დაიბნა და მიატოვა ქალები“. მაგრამ როგორც თვით გვამცნობს, იარაღი რასაკვირველია არ დაუყრია, მას მოძრაობაში მოუყვანია თავის პოეტური აღმავრენა და... „ერთი საათის შემდეგ ორივე ღამიზებს ვეკით ხელში ტანწყრილი ქიკა და სვამდენ საქართველოს სადღერძელოსო“, გვიამბობს ბ. ვაგზავს.

ჩემის აზრით ბ. ვაგზავს აქ ცოტათი სტყუის. ყოველათ შეუძლებელია, რომ „ღამიზებს“ მშენიერი ვეკილი დაეწიყებინათ და რაღაც საქართველოზე ეფიქრნათ.

აღმათ, „სცხვენია ბ. ვაგზავს, სცხვენია!“ და იმითმ წამოიშველა საქართველო.

და ეს სწორეთ ისე, როგორც იმ ახალ-მოდის შანტაისტიკას, რომელიც ზოგიერთ სახლებში დიდის და სხვა მანდილოსნის სახელით ფულს აგროვებს ქუთაისისკენ გასასიერებლათ. პატივცემულ „ოსობას“ „სცხვენია“ აღმათ და ამიტომ იშველიებს სხვებს, რომ უფრო მოხერხებულათ დასცინცლოს ფულები!..

მშენიერი პლანია!

მაგრამ ის არ ვიცით როგორი პლანია, რომ ავჭაღის სახალხო სამკითხველოში ისეთი წიგნაკები ჰხედება მკითხველს, რომელიც არა თუ სამკითხველოში, არამედ ქუჩაშიაც არ უნდა იყვეს. ჩვენ მოგახსენებთ იმ წიგნაკებზე რომელსაც „ქუჩის ლიტერატურა“ ჰქვიათ. ან იქნებ ეს სხვა ხერიან ნაწარმოებთა მაგიერობას სწევს?

ეს ჩვენ არ ვიცით, მაგრამ იმას კი დანამდეველებით ვიტყვით, რომ თუ ასეთ წიგნებიდან სამკითხველოს გაწმენდენ, უკეთესი იქნებოდა.

ეშმაკის მოციქული.

პატარა ფელეტონი.

მზე და მიწა.

(ლეჟი პოზიათ)

დღე უკვე ჩაწვა. შესცვალა ის ღამის წყვდია დმა. ცა გაპირქუშდა; ყოველის მხრით ჩამოწვა, ბნელი, ის გადებარა ზესენელ-ქვესენელს ორპირრიდეთა, შესწყდა ყოფინა, ყრიაშული ადამიანთაფრინველთა სტვენა, ცხოველთ ბტომა, თამაშნავარდი, ვეღალ ყვივითაც მოიწყინეს, დაღვარეს ცრემლი. გულამომაჯადლი ბულბულიცა მწარეთ აყუფდა, აგოდ-ამოთქმდა, ნადვლიან ხნით იწყუა ქვითნი! ყველგან სიმწარე! სიანაშული, მოწყენილობა!.. სერთო როგოვა... გულის ქენჯნა... ღამე... დუმილი!..

ტყე კი... ტყე ბნელი, ტყე უღრანი, ტყე იღუმლი... საშიშრობა, საშიშრობა მისი წილი! აქ ბუ გასწივის გულსაკლავათ, თითქოს სცემნო, რკინის მარწყებს უქერენო ძველსა და რბილზე; იქ ქოტი ჰკვიის, სწუხს მომაკვდავ ავამყოფითა; დამურა თავგიც აწრიპინდა სახარელი ხნით, დასტოვა თვისი მან ფულურო, ვიწრო და ბნელი, არც ვადუკო. ასწარეზი უფრო ფართოა... იქ კი... ტყის შეგულს-ქაობია ღამიან ღამიან! მუნ ისმის ბაყაყთ ყოყინი და გველთა სისინი! გლოვის ზარის ხმის ფერხულია შეგლისი შავი!..

...ტყე კი მდუმარე ნადგლიანად გულჩაბხრობილია და იმ სველის ხმებს ეკლავს იგი თავის წიაღში, ხანაც გამოსცემს გულის ამღვრეც გამოძახილსაქ..

იქით მათა ჩრდილნი, თითქოს ცაძვე აყუდებულან, უმოძრაონი, გათოშაღონი, ვითა ცხედაზრნი, დაფარულნი თეთრის სუდარით, სწვანან ისინი, ჯადოსნური თვისი დუბლით, დასჩერებთან არე მარეს რაღაც უაზროთ! არც სიბრალულის აღარც შიში! არც თანავარძობა! ყოველი ნიქი იმათ გულში თითქოს ჩამკვდარა! ვასციებიათ იმათ სრულად მკერდნი, უბენი და მუნით სჩქეფენ შადრევნები კინულოვანი! ანკარა, წმინდა, გამსქვირვალნი რბანა ტალღებში, მაგრამ არიან ციენი, ციენი, როგორც სიკვდილი!..

ჩუ! რაღაც ხმაა. დედამიწა ოდნავ შეირხა და წამოიწყია გულსაკლავი მწარე სიმღერა:

„გადათოშულ ჩემ გულ მკერდზე ჩრდილოეთ და სამხრეთ შუა სულ მატულოვს წყულუღი-იარა და მრავლდება ჭია-ღუა! მზეო, მზეო, შენ არ გესმის?! მოაგლიჯე ცას ეგ რიდე! საუკუნო მადლს მოიგებ, ერთს რომ გულში ჩამიკვრიდე!..“

ცა კი ამაყი, გულზვიადი ჩამოსძახოდა:

„უგუნურო დედამიწავ, და საკიცხო თავის ქცევით! ნუ თუ იმას ვერ ამჩნევ, რომ შენ ქვეშა ხარ, მე კი ზევით? მზეს და შენს შუა მეგზახიდე მხოლოთ მე ვარ ერთათ ერთი! თქვენს შორის მესაიდუმლოე, სულის გულის შემეერთი. უჩემოთ მზე რომ იხილო, არ მოგვივა მგონი ეს დრო. მაშ ისევ სჯობს, ჩემს წინაშე დაიჩოქო, შემევედრო, რომ მოგხედო, გიწინამძღვრო, არ მოგაკლო შუქი მისხა, შორე მიზნად დაგისახო ნეტარება სამოთხისა!“

წამით დუბილი კვლავ ჩამოწვა, სამარის მსგავსი. მზე არა სჩანდა, არც ხმა მისი რამ მოისეგოდა, ის იქა სადღაც, მთის გადაღმა, შორს იწვა ეხლა! კი არ ეძინა, მოძრაობდა: ნელ-ნელ იწვედა! საგანთაოდო ეთბი უკვე მოწეულიყო, თუმცა ცისკიდურს ისევ ეკარა ბნელი ზეწარი, ამომავალი მზის ნათელს ის ეღობებოდა და არ უშვებდა მიწისაკენ მშვენიერს სხივებს. დასავლეთით კი მოისმოდა მწარე ხარხარი: ეგ გასლიანათ დასცინოდა წყვილი—ნათელს!..

და კვლავ შეანძრა დედამიწა, აკენს-ამოთქმდა. ის ცაზე იყო გულმოსული, განრისხებული, და წყრომის კილო, სამღურავი, მწარე ყვედრება, წყველა, მუქარა მოისმოდა იმის სიტყვებში... ცა

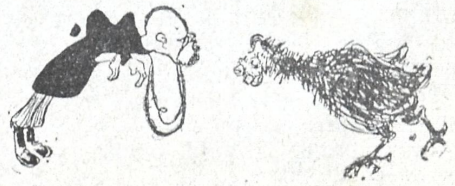
სდუმდა, სდუმდა, ვით მტყუნნი, ვით დამნაშავე! მას დედამიწა შესძახოდა: „შენ სტყუი! სტყუი!“

სამდინწერი იყო თითქოს ეგ შეძახება! უცებ იელვა! დაიგრვინა! ატყა ქუხილი! დავცა მებს! ერთი, ორი... სამი... ურიცხვი!.. სულ აწრიალდა არე მარე, აგლოვისზარდი! ხაოტიური რაღაც ძალა წამოიქინდა, ტურფა ბუნების სრულს შემეღვას ევირებოდა და არც ზოგავდა: ცეცხლს ისროდა, მახვილს იქნევდა, სიკვდილის ცევი ხელში ეპყრა, ატრიალებდა წაღმა, უკულმა, არ არჩევდა კეთილს, უკეთურს! სისხლი სწყუროდა, მსხვერპლებს იყო დახარბებული... და ძრწოდა, ძრწოდა, მოიარა კიდით კიდე!..

დასტუქსა კიდევ დედამიწა! სუსხი დააწვა, გადაითოშა ველ მიწდორი და გაიკინდა ტყე გაიფაფრა ვით ცხედრის წინ ქირისუფლი!.. დადუმდა მიწა, დადუმდა თითქოს სრულიად! გული ჩაითხრო, უძღურება თავისი იგრანო იგრანო თავისი სივგლამე, არარაობა! იწყო კანკალი, სიცივისგან კანი აეწო! მოთქმა, გოდება, კვნესა, ცრემლი... ეს-ღა შთენია!..

... ჰოი, საფლავნო, თქვენ რას უცდით? აღძართ ენები! და გადაშალეთ მატანი შევის წარსულის! აწმყო განსაჯეთ, მომავალზეც გვითხარით რამე!.. კლდენო განიპეთ, გულნადები გადმოანთხიეთ! მთანო დაუშვით ნიაღვარი, წალეკეთ ბარი ტყვე ამოძრავდი, სტიქიონი გამოიწვიე! ზვირთნო, ატოკდით! ზღვაე აქადეთ, დავცი კიდეთ და განძკრე ზღუდეთ რკალი შენს გასემემო, რომ თავისუფლად ინავარდონ შენმა ტალღებმა!.. ან დიკივლეთ, დიგმინეთ გულისაკლავით და ჩიიქციით ქვეშ, უფსკრულში სამყაროისა, რომ განისვენოს ყოველივე სამარადისოთ!.. მაშინ... ოჰ, მაშინც ლურჯ ცაზე მზე ისევ ამოვა! გულ-აღზნებული, მოელვარე. ცოველოყოფელი ის ერთს სამოთ შუქ შეფრქვევით გალიმება და მიწის ნამყოფს, აწ ცივს, უძრავ სიცალიერეს, სიბრალულოთა საესე სხივებს ზე გადმოაფრქვევს... „მიწა აქ არის, აქ მარხია, ჩემზედო“, ეტყვის: „ის დაეტანჯათ მაზე მლოღვ ქია-ღუებსო! გულ დაღურტნული, გაყინული, გადათოშოლი მე შევიბრადე, გულს ჩავიკარ გასათობათო; დახარბებული სითბოს იგი ძალზე მომეკრა და ვერ გაუძლო დადნა ჩემზე, დაიწვა მლოღო...“ ნიშნ ამისა ორიოდ მჯიდ ფერფლს გადმოაყარის და მყის იბრუნებს პირს მნათობ სითბო-უსაზღვრო, რომ ათბოს ისევ ყოველი, რაც მის სხვის ნატრულობს და გულ გაშლილი ეგებება იმის ნათელსა!..

ნ. ზომლეთელი.

ქუთათურ ეშმაკათა მეჯლისი

(სტენოგრაფიული ანგარიში).

1 მარტის სხდომა. თავმჯდომარეობს ბელზე-ბელი. მორიგ კითხვით დასმულია მემარცხენე-უკუ-ლო-ეშმაკათა შეკითხვა **ლადო ნაცვლიშვილის შესახებ.** თავმჯდ. ბელზებელი სიტყვას აძლევს უკულო ეშმაკათა ლიდერს ხითხით მე-2-ს.

ხითხით მე-2-რე. ბ. ბ. ეშმაკათა მეჯლისის წე-ვრნო! დღეს მთელ ეშმაკათა სამეფოს ერთი კით-ხვის გარშემო მოუყრია თავი. ეშმაკათა პრესის წარმომადგენელი: კ' თუმანიშვილი გუნია (მარჯვნივ ხმა: „დრამატურდი!“), ხეობელი (მარჯვნივ: „ხუ-ლიგანი!“) და სხვ... მხოლოდ ერთ კითხვას დას-ტრიალებენ გადასაწყვეტათ. ეს გახლავთ კითხვა ლადო ბზვანელის შესახებ (მარჯვით საშინელი ხმაურობაა. მოპურიშვევიჩო ეშმაკი: გაეთრეე მა-მა ძ...ო!). თქვენ (ხელს მარჯვნივ იშვერს) კარ-გად იცით, ბ.ბ-ო, ვინც არის ბზვანელი. ის ხომ სახალხო დაბნელების განყოფილების ერთგული მოსამსახურეა ვინ მოსთვლის, მისი მეოხებით რამ-დენ ეშმაკ-მასწავლებელს მიუღია მთელი „ბასო-ბისე“ მაგიერად—მხოლოდ ნახევარი!.. ის მარ-ჯვენა ხელი იყო პრემიერ ეშმაკისა და ვინ მო-სთვლის კიდევ რა იყო. (მოპოლოვცეგო ეშმაკს მოსწყინდება, ჯიბიდან პორნოგრაფიულ სურათს იღებს, რომელზედაც ტიტველი დედაბერია დახა-ტული და დაქტერის). მაგრამ, ჰოი საკვირველე-ბავ, თქვენ ხედავთ, რომ ბზვანელი ახეფატორი ყოფილა, ამ სიტყვის ნამდვილი მნიშვნელობით. თქვენ ხედავთ, რომ ის ერთი ხელით აშენებდა, მეორეთი კი არღვევდა. (მომარკოვო ეშმაკი: და-ამტკიცეთ!). ხითხით 2-რე განაგრძობს. თქვენც აშობოთ დაამტკიცეთო; მე მოგახსენებთ: ვისაც თვალი ხედავდ აქვს და ყური სმენად (ზოგიერთ მოპოტომპრისტო ეშმაკს გაახსენდება თავ. ნიუ-რადის ტრადიკულად ჩამოკვეცილი მსუქანი ყური), მათთვის ზემოაღნიშნული ცხადია. ყრუების და ბრმების ადგილი კი ავთომყოფთათვე შესაფარია და არა მეჯლისი. (მარჯვნივ საშინელი ხმაურობაა. მოპურიშვევიჩო ეშმაკი „ქეშმარტ რუსულ“ ჩექმას იძრობს და მობობრინსკო ეშმაკს უბარტყუნებს თავზე. თავმჯდ. ბელზებელი ორატორს შენი-შენას აძლევს) ხითხითი განაგრძობს. „თქვენ თხო-ულობთ საბუთს. მიიღეთ და წაიკითხეთ. მე ხელთა მაქვს (მარჯვნივ: ხეობელის სისულელი!).. მე ხელთა მაქვს „დროების“ მე-26 ნომერი, სადაც ბზვანელი საჯაროთ აცხადებს, ზე „წმინდანი“ ვარ და არასოდეს ჩირქ-მოცხებულ ეშმაკათა შო-

რის ადგილი არც მქონია და არც მექნებაო (მო-პოლოვცეგო ეშმაკი დედას აგინებს ორატორს). აი, ბატონო ეშმაკო, რა ახეფაციას ეწევა ეშმაკ-თა მთავრობა. აი, როგორი ახეფატორი ყოფილა ბზვანელი!.. ის ერთი მხრით ეშმაკათა მთავრობის აგენტათ ითვლება და იმავე დროს თავის „წმინდა-ნობას“ აღიარებს. წმინდანები ხომ მთავრობის მტრები არიან!

(უკულო ეშმაკების ფორმულა). ჩვენ, უკულო ეშმაკები, ვამბობთ: უნდა მოისპოს ეშმაკათა დღე-ვანდელი გამგეობა, უნდა მოისპოს სახალხო და-ბნელების განყოფილება, რომელიც ქანის ისეთ ატმოსფერას, სადაც აღვირ-ახსნილი თარეშობენ ბზვანელები. მხოლოდ მაშინ აღარ ექნება ადგილი ახეფაციას, მხოლოდ მაშინ მოისპობა „ბზვანე-ლოვშინა“ (უკულო ეშმაკებში ცხარე ტაშის ცე-მია).

(ტრიბუნაზე გამოჩნდება პრემიერ ეშმაკი).

პრემიერი ეშმაკი: „ბ. ეშმაკებო! ეშმაკათა მთავრობას და კერძოთ სახალხო დაბნელების გან-ყოფილებას ზოგიერთ მემარცხენე ეშმაკები ბრალს სდებენ ახეფაციურ მოქმედებაში. მე არ ვიცავ არც მთავრობას და არც ბზვანელს. ვიტყვი მხო-ლოდ, რომ ჩვენ ხელში არავითარი ისეთი საბუ-თი არ არის, რომლის ძალითაც შეიძლება დგეს პა-სუხის გებაში მივცეთ ბზვანელი, როგორც ახე-ფატორი. (მარცხნივ: „დროების“ კორესპონდენ-ცია, „კავკაზში“ მოთავსებული ცნობა?!) „დროე-ბის“ ცნობები, ბ.ბ-ო, ჩვენთვის საბუთს არ წარ-მოადგენენ. (მარცხნივ: თქვენ გოტენტრტივით ირგებთ როცა თქვენ სარგებლობთ, „დროების“ ცნობები კარგია, როცა სხვა სარგებლობს—მაშინ ცუდი!). პრემ. ეშმაკი: ბ.ბ-ო, მე კიდევ ვიმეო-რებ, მე არ ვიცავ ბზვანელს (ცენტრში ტაშის ცე-მია). მე მოგახსენებთ მხოლოდ მას, რაც სახალხო დაბნელების განყოფილებამ გადმოცა. ეს მასალა კი იმას ამტკიცებს, რომ ბზვანელი დღესაც მთავ-რობის ერთგულ მოსამსახურეთ ითვლება. აი მო-ისმინეთ.

(გაგრძელება იქნება).

ეკითხედი წერტილი.

(დასასრული, იხ. სალამური № 1.)

—კაკო!—უიმედოთ გასძახა მან მეორე, გა-ხიახებულ რკინებთან სარკმელს.

ჰა!—მოისმა პისუხათ მეორე სარკმელიდან. იქ მჯდომმა თავი მალა აიღო. ისიც მწარე ფიქ-

რებს გაეტაცნა, მისი განიერი შუბლი დანაოქებული და ცეცხლის მჭრქვევ თვალზეთ ისიც ყვირთელ წერტილის მისჩრებოდა. ისიც იგონებდა საოცნებო წარსულს და მწარე სინამდვილე მუხრუქიეთ გულზე უქერდა.

- ყვირთელ წერტილს ხედავ?
- ვხედავ.
- აბა, რა არის თუ გამოიცნობ?
- მზე უნდა იყოს.
- ჰალოან არ გავს ჩვენ მხეს? ოპი ნეტა

ერთს ვეღირსებოდე მზის სხივებს? ვიგრძნობდე მის დამატკობელ სითბოს?

— ნუ გეშინია, ლევან, გულს ნუ გაიტებ იქნებ მაღე ვეღირსობა.
— გული მიწყალდება, როცა ამ უსიცოცხლო ყვირთელ წერტილს შევსტკერი. ეს ჯოჯობეთური დღე სულს მიხუთავს.

- ორივე დაჩუმადა, ფიქრებმა გაიტაცა.
- კაკო!
- ჰა!

— გახსოვს ჩვენი იმედები, ჩვენი აღფრთოვანება?

— მახსოვს.
— ხედავ, როგორ აგვისრულდა? სად გვედები, ძმაო, სად? ნუ თუ აქ უნდა დავლიო მწარე დღეები?!

— შენგან არ მიკვირს, ლევან, ასეთი უიმედობა? არ გცხვენია?!

— გამაგრდი, თავს იმედი მიეცე?
— სევდა, უზომო სევდა, ეს უსიცოცხლო დღე, ეს ყვირთელი წერტილი, სულს მიხუთავს, მახრჩობს. გული კვდება, კაკო, გული. ერთი, სიკვდილამდე მზის სხივებს მაინც ვეღირსებოდე, რომ წუთით მაინც დავსტკებ.

— ლევან! გამაგრდი, ბიჭო, გამაგრდი! დღეს თუ არა ხვალ, მოიღებებს, მგონია, ჰოწყალდებას, მიგვარჩინებენ მზისკენ. იქ, ახლოს, ზღვის მოღელუნე ტალღები მოგვითხრობენ ჩვენი მხრის ამახვს, მზის მწველი სხივები გაამთელებენ შენს დაკოდილ გულს.

— არა, კაკო! ჩემს გულს ვეღარაფერი უშვებო.

- სიჩუმე ჩამოვარდა.
- კაკო!
- ჰა!

— გეწყინება მე რომ აქ მოვეკვდე?
— თუ ძმა ხარ მეორე ჯერ არ მითხრა. ჩემს გულს მაგისთანა ლაპარაკი აღარ სჭირია. ისევე სიჩუმე ჩამოვარდა.

- ლევან!
- რა იყო?
- რატომ ხმას არ იღებ?

— ყვირთელ წერტილს ვუყურებ და ასე მგონია ჩემსკენ მოდის, სჭირს ბურუსს და უნდა თავისი სხივები მტყორცნოს. გული სიხარულით მეცხება. ისევე სიჩუმე ჩამოვარდა.

- კაკო!
- ჰა!

— იცი რა გითხრა?
— აბა, სტკეი!
— თუ მოვეკვდე აქ, ჩემ მაგიერ, ჩვენ ნაცნობ მეგობრებს ჩემი ამხანაგური სალამი გადაეცი.
— თუ კიდევ დაგიწყია მაგისთანა ლაპარაკი, ხმას აღარ გავტემ იცოდე.

— კარგი, აღარ გეტყვი, შევერიდეთ!
— არ გრცხვენია, რაებს ამბობ? შენ ნერვები გავქვს აშლილი, დანებე მაგისთანებზე ფიქრს თავი. წამოდექ გული დაიმშვიდე. აი მეც წამოვწვები ცხლა ჩემს ობოლ ტახტზე.

— კარგი. — ლევანმა ხელი მოაშორა რკინებს, ნელის ნაბიჯით წავიდა ტახტისკენ და დაქანცული დაეშვა. თვალბინ დახუჭა და წუთით სიამოვნება იგრძნო, ის ისევე ფიქოებმა გაიტაცა.

ნელა, მძიმე თვალი კამერის კარები. ლევან გამოერკვა ფიქრებიდან, თავი მიიბრუნა კარებისაკენ და დანახა მის წინ მღვდომი ციხის უფროსი.

— თქვენი თხოვნა შეიწყნარეს, დღეს თქვენ წაგიყვანენ საზრტის ციხეში, მოემზადეთ! საქმიანის კილოთა წარმოსტკევა ციხის უფროსმა და გარეთ გავიდა.

ლევანმა უტბად იგრძნო სიცოცხლე. ამ სანეტარო სიტყვებმა ის უტბათ გამოაფინილეს. სიცოცხლე დაუბრუნეს. მას სახე გაუბრწყინდა, მიმკრალი თვალბინ ცეცხლოვით ანთო. ის წამოდგა და გაფაცაცებთ ნივთების მოგროვება იწყო.

კარები მეორეთ გაიღო და იმედით აღსავსე ლევანი დერეფანში გავიდა. აქ ორი დიდა ხნის უნახავი, დახარბებული ადამიანი, გაშხავებით ჩაეკრა ერთი მეორეს გულში.

მატრებელმა ორი მეგობარი მზისკენ გააქანა.

მრისანე სატუხალა ლკუმს. სძინავთ ტუსალებს. მხოლოდ დერეფანში გაისმის დარაჯის მძიმე ფეხის ხმა. ერთ კამერაში ოდნავ ზუტუტავს ჰატარა ლამპა. ბნელ კუთხეში იატაკზე მიგდებულა ლევანი და სიკვდილს ებრძვის, შეფოთავს ზორგავს. კაკო შორი ახლო გაჩერებულა და გულსაკლავი სახით შესტკერის მეგობრის ტანჯავს.

— თქვენ ბევრი ხართ! მაგრამ გამარჯვება მაინც ჩვენი! — უტბად წამოიძახა ლევანმა, მრისანე სახე მიიღო და თვალბინთ ისეთი დაკვესა, რომ კაკო შიშის ხარმა აიტანა.

— ლევან! რა დავემართა ძმაო, დამშვიდდი, დაიძინე — გრძნობთ უახზა მან და მიუხალოვდა.

კაკო ჩააშტერდა. უზომო, განუსაზღვრელი მწუხარება იხატებოდა ლევანის სახეზე, თვალბინთ თითქო თან და თან გაუფარაოვდა და ცეცხლის ბურთებოვით მოსჩანდა ბნელ კუთხეში.

— თქვენ მტრები ხართ! თქვენ ბევრი ხართ. მაგრამ მაინც გავიმარჯვებთ — ბრაზიანათ წამოიძახა ლევანმა და ორი ცეცხლის ბურთი კაკოს მიამტრო.

კაკო უზომო შიშმა შეიბყრო, მან ვერ გაუძლო ამ საშინელ ცეცხლის ბურთებს, მიიქრა ლე-

ვანთან, ყელზე ხელი მოხვია და სულთმობრძავი ამხანაგი გულზე მიისვენა. მეგობრულთ, გრძობით გადაუსვა ხელი განიერ შუბლზე და სიმწრის ოფლი მოსწვინდა.

— ნუ გეშინია, ლევან! ჩქარა მივალთ. აი ხვალ დილით წავალთ აქედან და ხვალვე იქ ვიქნებით! რას მიყურებ ავრე? რას შფოთავ?

— ჩვენ გავიმარჯვებთ! ჩვენ... ლევანმა სუნთქვას მოუხშირა. კაკოს რალაკამ გულზე მოუქირა და საშინელი ტკივილები იგზნო.

ცეცხლის ბურთები ნელ-ნელა ჩაქრენ, ლევანმა ერთი ღრმით ამოისუნთქა და გაქავდა.

კაკომ მგვრათ მიიკრა გულზე მისი გაციებული თავი და მწარე ქვითინი წასკდა.

დარაჯმა კარებში შემოიჭკრიტა.

— ეს რა ხმაურობაა? ჩუმთ! წესიერებას ნუ არღვევთ— მოისმა მრისხანე ხმა.

— მოკვდა! მოკვდა!— გულსაკლავთ ამოიგმინა კაკომ და ლევანის გაციებულ გვამს დააშტერდა.

დარაჯმა საზარლათ გაიღიმა.

— ნუ სტირით, დავმარხავთ, მიწა ბევრი გვაქვს! დაჩუმიდით! წესიერებას ნუ არღვევთ, კიდე გაიმეორა მან და მძიმე ნაბიჯით გაუდგა თავის გზას.

ირეთელი.

მესტერიული.

შანტაჟიდა.

ჩემო ქამანჩავ შენ გეტრფი, ჩემო ტკბილ-მწარე ხმიანო, არ დამემღურო, არ მითხრა: „ეშმაკო მათრახიანო, სალამურზედა გამცვლელე და მიღებ გვიან-გვიანო!“ ზრახვანი ამის მავგარნი მე გულს არ გამოვილიანო... წინაშე შენსა მგოსანნი მდაბლათ ქედს მოიხრიანო, შენ ხმას ალევენ გულის დარს, ცრემლებსა ცხარეს ღვრიანო, მადღარნი შენი მოღბენით მადსა მოიგვრიანო, თავის უძირო სტომაქში ახალ ულუფას ყრიანო, მოწყალეებისთვის ზარმაცად ჯიბეს ხელს გაიკვრიანო; (იმითი აზრით, ამასაც ქველ-მოქმედება ჰქვიანო!)

მოდო მომენდე გულ-მკერდზე წამომყე, ჩემთან იარე, საერთო ქიარი, ვარამი გაიყავე, გაიზიარე...

ხოლერა და მედიცინა.

შებნედე წუთი სოფელი
 რა რიგად ცვალებადია...
 გუშინ ერთობა ყვაოდა,
 ნათელი შარავანდია...
 ყოველი საქმე აშკარა,
 ყოველი საქმე ცხადია,
 იცოდი ვის რა უნდოდა,
 ვის რა სიკეთე სწავლია...
 დღეს იმ ნათელი დროიდან
 რა შეგვჩაჩა, რა გვებადია,
 ყველგან, ობობას ქსელივით,
 მოლაღობათა ბადეა.

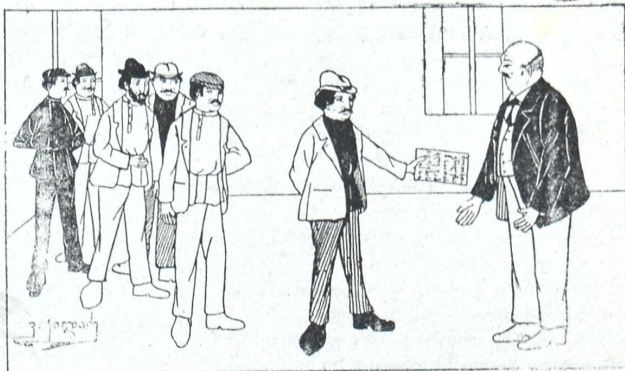
შანტაჟისტებმა ხომ მაინც
 სულ მთლად აიგდეს თავები,
 სწიწნიან ხალხსა უღმერთოთ
 ეგ რეაქციის უკვებები,
 შვილს მოსტაცებენ დედასა
 ბილწნი, გულ განაქვავები,
 იტანჯვის იმათ ბნელეთში
 დედისგან დანაყვავები,
 ნორჩი, უმწიკველი არსება,
 შიშისგან განათავები.

ვერ ბედვენ ბრძოლას შანტაჟთან
 უბრალო მომაცდელები.

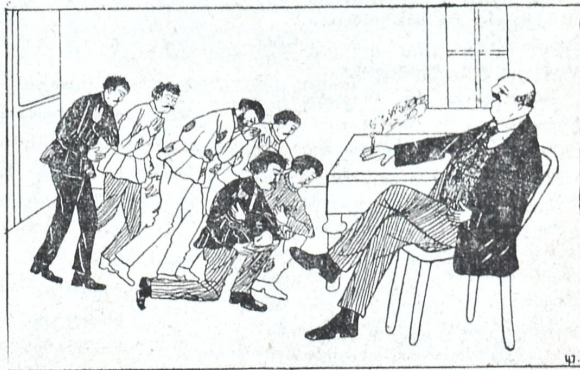
ან კი რა რიგათ ებრძოლონ,
 როცა ცხოვრება მკედარია,
 როდესაც ციხე გამხდარა
 მართალთა საყუდარია,
 ოდეს არ იცი ვინ დასწვას
 უენი სახლი და კარია,
 არ დაგიტოვონ უჩხრეკი
 ქათამთა საბუდარია...
 როცა ერთობის ძალ-ღონე
 ვერარად მოგიხმარია,
 სამ კაცს არ ძალუძს შეკრება
 საქმეზე საუბარია,
 როცა მფარველობს მძარცველებს
 ვის ხელთაც ძალა არია,
 ვინაც ბრძანებლობს შევ დროში
 უფლება ვის აბარია,
 რომ ააშორონ თვის წისქვილს
 სახალხო ნიაღვარია!..
 (ბევრი გვსმენია ბოლო ხანს
 ამბები ამის გვარია).

**იცი ქამანჩავ, ამასთან
 მძარცველნი რაეხს ჩმახავენ?
 უბრალო ხალხში თავის თავს
 ერთობის ხალხათ სახავენ,
 სოფელელნიც, თურმე, მოკრძალებით
 უვლიან, შეინახვენ.**

მაშ მოდი უთხრათ სოფელელებს,
 რომ ეს ამბავი ყალბია,
 რომ შანტაჟისტებს ერთობის
 ბალანიც არსად აბია.

მუშები და ალა 1905 წელს.

მუშები და ალა დღეს.

რომ მათი საქმე, სასიკცხო,
 ამხობს ერთობის კერასა,
 რომ მათი ლოლიაობა
 ხალხს ვერ შემატებს ვერასა.
 ატყუებს, ურცხვით ვასწირავს,
 ატირებს ბედის წერასა,
 ან ვინ მიანდო მგვოს ცხვარი,
 გინა წიწილა ძერასა?
 ამხობენ შანტაჟისტები
 ჩენი ერთობის კერასა.

ახლა გავჩუქდეთ, მერმისთვის
 შემოვიკრიბოთ ძალ-ღონე,
 იქნებ კვლავ მეტი გვეყოლოს
 ყურის მგდები და გამგონე.
 ბებერი ეშმაკი.

„პროზორიდა“

შენ, ტარტაროზო, იცი, თუ არა სოფელი ჩვენი, სახელად: „ბია“ ზუგდიდის მაზრის საზოგადოებას— ნოჯიხეცს—იგი კულათ აბია.

გვაქვს ეკლესია, (მღვდელიც გვეს ვანა! იოსავა, ქვიან: პროზორი, არც ქართლ-კახეთში, არც იმერეთში არ იშოვება იმისი სწორი!)

ჯან-ღონით სავსეს, ჯერ შუახნის კაცს, რა ვუთო მერე, რომ ჰყავდეს კასა! მაგრამ ის კი, მრწამს, შენც გაგაოცებს, რაც უყო ჰავეც სიქინავასა!

შეუჩნდა საწყალს, და გამოსტყუა, ხელმონაწერი თამასუქები, და ამნაირი მღვდელური ხრიკით თავზე დააღა ბავლიას რქები!

სულ აუწერა ქური, მამული, ეზო, საყანე და საბალახო... დაღის ჰავლია დღეს კარის-კარად უჩოხ-უწულო, უყაბალახო!..

ერთი ერთში მან აღექსანდრე ჯორიკიაზეც კი მიიტანა: „დრამის შესახებ მრევლს მიბუნტებსო“, — საღად ჯერ იყო „უღღერმიშხანა“.

შეიქნა ჩხრეკა, კვლევე, ძიება, ჯერაც არ ვიცით, რით გათავდება, მაგრამ მოგვეცეს ლხენა შენც და მეც, პროზორი საქმეს კარგათ დახვდება!..

საერთოდ „ბიას“, მთა გორიანსა, საქმეს უქირებს მეტად უწყლობა და წყალს შორიდან ეზიდებიან, (აბა, სხვა ამ სენს რა გაეწყობა!)

პროზორის ეზოდ, თითქოს განგებო, აქვს დასაბამი ორალაგ წყაროს, მაგრამ ნუ ფიქრობ, მთ სასარგებლოა გარეშე ვინმე რო მიეკაროს.

ერთხელ წყაროსგან წყლის ჩუმბა: ხიდეა შენიშნა გვაძი იოსავასო და ამისათვის მან ის წყაროვო ნებით ნაგავით სულ ამოავსო.

მეორე წყარო კი თავართვის აქვს, სახლის წინ ახლოს ამოჩუხჩუხებს, იქიდან ის წყალს არ თუ სახარჯოთ, სასმელათაც კი არვის ახოქებს!

სჩივის და სჩივის მრევლი მოძღვარზე: ატანა მისი მეტად ძნელია, მაგრამ ვინა სოფლის პატრონი? თვითონ ხალხი კი ერთობ მწელია!..

ან კი რა უნდა ქნან? სასულიერო მთავრობამ არა ერთხელ გადანიშნა ის სხვა შტატზე, მაგრამ ხალხმა ყველგან უფარი სთქვა მის მიღებაზე. ამ ნიარად მოძღვარი ისევე ძველ, მამისეულ აღვლზე, განაგრძობს ღვთის მსახურების მძიმე უღ-

ლის წევას! ვიღებ რა მხედველობაში ყველა ზემორე აღნიშნულს, ვსდებ შემეფე რეზოლიუციას:

„სახეენი კაცი მის უკეთესი ქვეყნად, ტარტაროზ, მგონი, არც არის!“ და ან თქვენ იცით, სად რით აღბეჭდავთ ნაკურთხ სახელსა პროზორი მოძღვარის?!.

ონისიმე.

გზა და გზა

(რევიზია აღვისიდან).

დიდი ხეყნისა და მუღარის შემდეგ კეთილ ინება ჩემმა აღამ, თბილისელმა ეშმაქმა, და რამოდენიმე თვით „ოტპუსკი“ მომცა. არ თანხმდებოდა ჩემს გაშვებაზე, მაგრამ ჩემმა საბუთებმა ეშმაკის გულიც კი მოაღბო. ამოვისუნთქე თავისუფლად. ხუმრობა კი არც არას, რამოდენიმე თვით მაინც მოშორდე შეგნელით მოკულუჭყენ ბედურულ სამშობლოს. ერთხანს მაინც არ გაიგონებ ნიშადურელ ყორანების ჩხავილს, არ უტყერ თუმანოვისა და კომპანიის თავადებულ ცეკვას დამარცხებულ შემბრძოლთა თავმოყვარეობაზე. ცოტათი მაინც შესაცვენებ თვალს ჩვენი საზოგადოებრივი დაწესებულებების ანგრეულ და დაწეწილ საქმეების გარჩევიდან.

ამის შემდეგ არ გაუჯერდება მკობხველს, ჩემი სისხარული მხოლოდ ერთი რამ მაწუხებდა. ბიკო, საღწევაზე, საღ შეგვაფარო თავი, საღ შეიძლება დიამილოს კაცი, რომ ყოველ წუთს არ ხედავდეს დღევანდელ უსამართლობას, ვეკითხებოდი ჩემ თავს. პასუხი კი არსადან იყო. უეცრათ გამიელვა თავში ზარმა—უნივერსიტეტო, სტუდენტობა,—აი რას არ შეგებია ჯერ რეაქციის ბილწი ხელები. გასწი მათთან, უტყირე ახალგაზრდათა დულაღავემეცადინეობას, ჩუკვირდი ნაირ-ნაირ იღვებით გატაცებულ მოზარდ თაობას, დასტები მათი ჯგერგაუბრწენელი და ფეკიბიბრძობების შარავანდელით. მყისვე გამოვეშურე აღვისსაკენ.

სიცოცხლემ გაქვს მე აქ მალე ჩამოვედი. ქალაქი ჩემთვის უცნობი იყო, მაგრამ როგორც ექნა მივედღე უნივერსიტეტამდე. თერთმეტი საათი იყო

დავიარე აუდიტორიები, პროფესორები ლექციებს კიბუხლობდნენ.

გადავადე თვალი სტუდენტებს, ქართველი ვერ შევამჩნიე. გამოვედი კარში. დავიწყე ფოთილი უნივერსიტეტის ახლო გავიცი თავადების ქუჩაზე. მივიღე კოპწია-სტუდენტის შეხედულება და ჯიქურ მივაშურე „გოროდოვოის“ იქნებ იმან იცის სადმე ჩემი თანამემამულე-მეტეი. მანაც სალაში მომცა და მიპასუხა: „როგორ არა, ვიცი, შეთქვესმეტე ნომერში ვეჟაჟ კლუბში აქვთ ქართველებს, მეცამეტეში კი ქალების“. გავსწიე შეთქვესმეტე ნომრისკენ. გზა დაწვავს ვფიქრობდი: „ქართველების-თანა“ მარჯვე ხალხი დედამიწის ზურგზე არ დაბადებულა და არც დაბადდება. ყოველ გასაქირში გამოსასვლელს წინახავს. აი ესლაც, მთავრობა სტუდენტებს არავითარ კავშირის გამართვის ნებას არ აძლევს, ჩვენებს აუღიათ და უნივერსიტეტის გარეთ შეკავშირებულან. ერთის მაგივრათ ორი კლუბი დაუარსებიათ“. თვალ წინ წარმომიდგა ამ კლუბების მოქმედება, რეფერატების კითხვა, აზრთა შეჯახება, მათ მრავალ ტომიანი და შინაარსიანი სამკითხველოები და ნამეტანი სიამოვნებით ერთი კიდევ გავაზმორე. ამ ფიქრებით აღფრთოვანებულმა შევადე კლუბის კარები. მართალია თორმეტი საათი იყო, მაგრამ კლუბში ზნელოდა. ფანჯრის დარბაზები დახურული იყო. ვიფიქრე, აქ როგორც კლუბში, მხოლოდ სადამობით იკრიბებიან თქვა და გამოვედი კარში. შევხედე ერთ ქართველს, სადღაც მიეჩქარებოდა, ავედენე. ქართველი, უნივერსიტეტის კანცელარიაში მუშაობდა, მეც შევიყვი. ვილაც გველივით მოსისინე კაცს (შემდეგ ვავიგე, რომ ეს უნივერსიტეტის მდივანი ყოფილა) სალაში მიცა და რაღაც წინაურის შემდეგ ორივენი პრორექტორის ოთახში შებრძანდნენ. მცემიქვანდნი. პრორექტორმა წაღიის პატივით მიიღო ჩემი თანამემამულე, მდივანმა სავარძელი მიართვა და მათ შორის გაიპართა შინაურული ბასი. ბევრ კაცს იელ დურამიზნანიზა მიყურებია მათი წაფურჩულების დროს, ბევრი დაქირავებული ჯაშუშებიც შემხედრიან, მაგრამ ასეთი ჯერ არ მხმენია. რა არ იელურტულა ამ ვეჟატონმა. ჩამოთვალა ყველა ქართველები, სლითათო აღნიუსხა ვინ რა რწმენის არის, ან ვინ როგორ უყურებს უნივერსიტეტის ადმინისტრაციას. შემდეგ ამოიღო რაღაც სია და წითელი ყარანღით იწყობა ხაზის სმა, თან ლაპარაკობდა: „ამას არაფერი, ამას ხუთიც ეყოფა, ამას შვიი ქვა და ნაკარიცელი, და სხვა.“ (ეს ლაპარაკი თურმე „პოსიბის“ განაწილებას შეეხებოდა). როგორც პრორექტორის ლაპარაკიდან გამოიკვია ეს უქება.

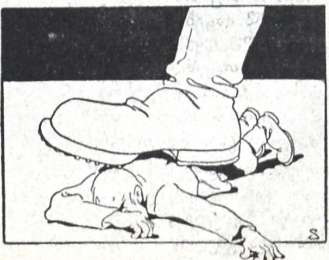
ტონი „НЕ ЕДИНСТВЕННЫЙ ВЪ СВОЕМЪ РОДѢ“. მაგვარი ადესელ ქართველობაში სხვაც ბევრი ყოფილა. ვედარ მომიბინა გულმა და კარში გამოვარდი. მათი ბასი რითი გათავდა აღარ ვიცი*).

პირველი საათი სრულდებოდა და მე ჯერ, გარდა ამ ხულიგანისა ერთი ქართველი არ მენახა. ნამდვილ ქალაქის სამკითხველოში იქნებთან, ვფიქრე. აქაურ სამკითხველოს ქება თფილისშიაც გავიგონა. გავსწიე სამკითხველსაკენ. მაგრამ ნეტავი ფეხები დამმტვროდა, თვალები დამდგომოდა, თავზე მენი დამცემოდა და ქალაქის სამკითხველოში ფეხი არ შემედგა. შევიპარე სამკითხველოს საერთო ხალხში. წამოვსკუპდი ისეთ ალაგას, საიდანაც ყველა მკითხველები მოჩანდა. ბევრი ვეძებე, ბევრი ვათვლიერე, მაგრამ შიგ ქართველი ვერ დავინახე, წამლათაც არსად ჩანდნენ. „ვიიმე, გამიყრა ლმერთი, დავიღუპენით, ტოლმაროვა გადაასახლა ყველა ქართველები ოდესიდან“, გამიელვა თავში აზრმა. (ვიცოდი ტოლმაროვს ქართველები რომ არ უყვარდა) გული ძლიერ ამიტოკდა და ამივარდა ტირილი. ხალხი შემომესია. მკითხველოდნენ ტირილის მიზეზს. მეც ავუხსენი: ქართველ სტუდენტებს დევებე და ვერსად ვნახე, მათი ბედი მაწუხებს-თქვა. ამის თქმა და ერთ ებრაელ სტუდენტის გადახარხარება ერთი იყო. „ქმაო, მომართა მან, თქვენ ნამდვილით პირველათა ხართ ადესაში. რომელი ვიყი იყო, რომ ქართველებს სამკითხველოში ეძებდა. მიბრძანდი სტამბულოვის ლუღახანაში, ან ბახტაძის სამიკტროში და ყველას იქ ნახავთ. კარგათაც გაგიმასპინძლებიან, ოღონდ გული არ მოაყვანიო, თორემ მიგბევენ. დიღო პატივით მიმაცილა სამკითხველოს კარებამდე და გამომემშვიდობა.

რევიზორ-ემშაკი.

(შემდეგ იქნება)

* ულრმესი საყვედური მთავარ ეშმაკისაგან.

ნაჩილუბი ეშვანისაღმი

ნიგოთიდან.

ერთხელ ვანო ტელეგრაფისტს გაემართა შინ ქორწილი, ხულიგანი ცოტა რომ ვთქვათ, მინც ყავდა ორი წილი.

მღვდელი, ერი, ნაჩალიკი. „შვამავალი“ მოწყენილი (ვინიდან ქანქარზედან ვერ გაეკრა მაგრათ კბილი!)

გადაპკრეს და აირიენ, იყენენ ღვინით გაუღენთილი ცოტა „სკანდალიც“ გაკეთდა, ორს ზურგი აქვს დახელილი საქმე ამნაირად მოხდა ქვემოთ რომ მაქვს აწერილი:

კირილე, რომ გაიკლინთა, (არც ისეა დიდი შვილი) სიძის მამას, იოსებას, ჰკადრა შეურაცყოფილი:

„ვერ მიყურებ დიდ ნაჩალიკს“ დიდ კირილე დიდი ძესო შენისთანა მოახლები ბევრი შემომპყურებს დღესო თითო ქანქარს თუ არ ვნახავ, არ გავგზავნი ბავაუებსო სიზინდებზე სულ ტყავს ვაძრობ ნიგოთაფელ ვაქრუკებსო

(თუმც ვაქრები თავის თავად გლესს აძრობენ სამკვეც მეტსო) ამნაირად ნიგოთში

ყველას ბატონი ვარ დღესო“.

ესა სთქვა...და დიდ ნაჩალიკს უბაში მოხდა „მოყმის“ ხელი... ლავრენტი წამოეშველა, ანაფორა ჰონდა გმელი,

იოსებმა მისაც გაპკრა მუშტი გვერდის დასახელი და ქორწილში მოიბრეგვენ კირილე და ჩვენი ღვდელი. აწ კი კმარა ამეგზე რჩეულ ამბებს შემდეგ ველი რადგან ნიგოთის „ლიგის“ „საქმე“ რამ აქვთ საწადელი.

სოფლელი.

ხონი. ძმაო ეშვაკო ბევრი! რამ ხთება ჩვენ კურთხეულ ხონში!

ხონის ტენხოლოგს, ერმილე კაკაბაძეს, გამოუკვლევია, რომ ციავი მარსი, ამ დღეებში ხონში ჩამოგარდებოა, და გააფრთხილა მკვიდრნი გავიღენ ხი ნიდან. დიდი შიშინაობაა.

რადგან ხონის ვაქრებს ჩვეულებათ გადაექცათ ღამე ვაქრობა, ამისათვის გადასწყვიტეს ბაზარი ელექტრონით გაანათონ. ამის შესახებ მოხთა კრება ხონის ბულვარში ბონ-ნს თავმჯდომარეობით. თავმოყრილ ვაქრებს ძალღები დაეხენ და კინაღამ შესკემეს. ყველანი თავმჯდომარის სტოლზე შეცვიდნენ. სტოლი დაიმტვრა და ვაქრებმა ერთმანეთი დასრისეს. ჯერჯერობით მონახულა 80 ცალი მკვდარი და 100 სული დაკრილი.

ხონის ნოქართა პროფესიონალურ კავშირში ირიცხება 900 წვერი. ამ დღეებში მოვლიან პროფესიონალურ სოიუზნიკების დიდ დემონსტრაციას. პოლიცია როცა მთვრალი არაა ფეხზე დგას.

რადგანაც ხონის ინტელიგენტები და მუშები ერთად ვერ ეტევიან ადგილობრივ ბილიარდში, გადასწყვიტეს და დაადგინეს: ოთხმოცდახუთი პროცენტი ინტელიგენტი შევიდეს, ხოლო ხუთმეტი პროცენტი მუშა.

ამ დღეებში გაჩაჩიკეს სამსწავლებლო სემინარია და აღმოუჩინეს მოსწავლე ძიძიგურს შვიდი ზარბაზანი, ხუთი პულემიოტი და ავრთვე ათი ტომი თავისი ნაწარმოები (ჯერ კიდევ დაუბეჭდავი).
 ძმაო ეშმაკო, ერთი ამბავი კიდევ, აქაურ „ზინგერის“ ქოჩათ-მავალ აგენტს გამარჯობას რომ ეტყვი, „გაგიმარჯოს“ მაგიერათ „მაშინა ხომ არ გინდაო“ მოგაძახებს.

ხოხელი ეშმაკი.

ს. დიდი-ჯიხიაში. ჩვენმა ცნობილმა მწერალმა ი. დარსაველიძემ ბევრი წერა და იკითხა იმის შესახებ თუ რა საშვადებით შეიძლება „ურჩი“ საზოგადოების მორჯულება და ამ აუტანელმა შრომამ ოთხი წლის გამოუტყდელ მწერალს ბევრი „შემოსავლიანი“ პრაქტიკოლები ჩააფუჩქებინა, რისთვისაც ის მთავრობამ დაასაჩუქრა „საუკუნო ოტუბუსით“. ამ თავისუფალ ვაკანსიაზე, რასაკვირველია, ბევრი „თავისუფალი“ კანდიდატები არიან წარმომდგარი და რიცხვთა შორის ბ. მ-კო ნიჟარაძეც ბრძანდება, რომელსაც ეს რამოდენიმე წელიწადია კანცელარიაში სამსახური საოცნებო საგნათ აქვს დასახული. გთხოვ ეშმაკო, გაუწიოთ პრაქტიკია, თორემ საქმე ცუდათ წავა.

ირანი.

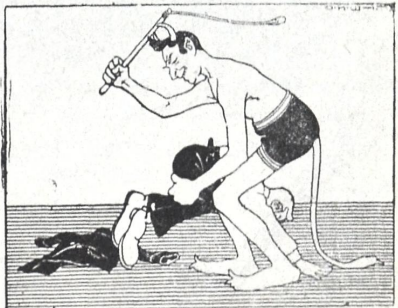
დ. სამტრედია. ამ ბოლო ხანებში დიდი ნაბიჯი გადადგეს სამტრედიელებმა კულტურულათ ზრდა-განვითარებისაკენ. გაიხსნა ცირკი. ხალხი ძლიერ ეტანება ასეთ კულტურულ საქმეს. ცირკის დირექტორიც სარგებლობს რა ამ გარემოებით დღითი დღე უმატებს ბილეთების ფასს, რათა მეტი ქანქარი შეიძინოს. ეს არც გაემტყუნება, რადგან თუ წააგო ცხენების დავირაგების მეტი აზა დარჩენია რა (საათი უკვე დაუგირავებია ქუთაისში). ეხლა დანიშნულია კლოუნის ბენეფისი და ბ-ნი მარიანის დიდი იმედი აქვს ქანქარის. თუ ღმერთმა უშველა და ხალხმა პატივისცა მიბენეფისეს.

ს. ეწერი. არ იქნა და არა ვერას გზით ვერ აღადგინა „მელიტომ“ თავისი შებღალული სახელი. ეხლა ამბობენ, რომ ვისთვისაც მეტი გამოურთმევია ამ ფულს ეხლა ისევ უკან უბრუნებს მაგრამ საუბედურათ არ ახსოვს ვისთვის გამოურთმევია ზედმეტი ფული. ამაში „მელიტო“ არ არის დამნაშავე.

„პურიშვეიჩი“.

ჭიათურა. ნათლი მამიჯან, თბილელი ეშმაკო! რასაკვირველია გეცოდინება ჭიათურული მორალი: ვინც მეტს ამუშავებს მუშას და ნაკლებს ქირას მიცემს, „კაცი ისაა“, ვისიც ტუნელში მეტრ კაცი მოკვდება ან დაზავდება „მალადეკი“ ისაა, ვინც წოწაში მეურბეს და ჩაღვადარს მეტს მოპარავს, „სახელი“ მისია. ერთის სიტყვით ვინც თავის ჯიბის სასარგებლოთ დიდათ „გაიქუც-გაილღიტება“, პატიოსანი და თავი კაცი იგია. და აი გამოდიან რა ამ დებულებიდან, ყველა გამქცევი „პოდრაჩიკუნები“ იმას ცდილობენ, რომ ზევით დასახლებულ თვისებებიდან თუ ყველა არა, რამოდენიმე მაინც გამოიჩინონ და მით „კაცში გაერონ“. ამ სურვილით გატაცებული ერთი „ეშმაწვილიც“ დაქიჩაზდა და მოიწადინა „თავის გამოჩენა“. სახელი ამა გვაძისა მიხაკია და გვერი არა შესაფერი ქართული ენისა—მებუტყე. და აი განიზრახა მებუტყემან ამან პატარა კიქოურში ქვის მიღება, რასაკვირველია ძალზე დაკლებულ ფასებში. გაქირებულმა ხალხმა მიაშურა მას... მიხაკიც შეუღდა ქვის წონას, როგორც შეფერიდა მის პატიოსნებას და ხონურ გაქეკილ-გაფხეკილობას: მეურმეს ქვა გაუნახვერა და ჩაღვადარს გაუმესაყდა, ერთის სითყვეთ ვაცხო, როგორც შეფეროდა მის ხონურ ინსტიტუს. მარა როლი შეარჩინეს. პირველად გაფრთხილეს, მარა „შაბათს გაიზრდება თქვენი ქვაო“ უბასუხა ჩამომტანთ და რაკი ამით ვერავენ დააკმაყოფილა, სასწორიც თავზე ვადააბუგეს. სასწორების კანტროლიორმაც ქე ჩაუპრაიტოკოლა საქმე, მარა ეს სხვათა შორის. მეურმე-ჩაღვადრებსაც ჩამოეტანათ ათქმულ ქირაზედაც ცოტა დაუკლო მარა ესეც სხვათა შორის. დიიიხს! ნათლი მამიჯან, საქმის ვითარება ასეთია და მეც ვაცნობებთ. მარა ეხლა, ვითარცა პირუთველი მოსამართლეთ, სასჯელის დანიშნავც გვადგეს. შენი აზრი როგორი იქნება არ ვიცი და მეცი ამას ვიტყვოდი, რომ კაცობაში გამოსული მიხაკი მებუტყს უნდა ვამყოფოთ მათრახის კუდის გავლენის ქვეშ *впередъ до снятiя военнаго положенiя.* კეთილი ინებეთ და დადეთ თქვენი რეზოლიუტიაც.

ეშმაკუნა.

* * *

რითი უწამლო დაწეულელებულ გულის,
 რით დაგიწინარო, რით დაგიამო?
 როდის იქნება გაქრები ბელა
 მხამ გესლით სავსე და უსიამო?..
 წადი ტიალო, შეუო რაც მტანჯე;
 შეუოფა სევდა, ღარდი მაკმარე!..
 წადი, წადი რაც მომიტასე?
 გულის ტკივილი და ცრემლი ცხარე...
 დამტოვე მარტო ღვთის ანბანათ
 თუნდ შუგ ხეგ ხეგში, ბნელში მჯდომარე,
 ამომხედრე ი ძღწი ბუხების
 და ამომტერე სულ არე-მარე!..
 არ შეუშინდები, ოღონდ მომშორდი,
 ოღონდ შენ ნუ ხარ მეად ჩემს ახლო!..
 გაქრი, დამტოვე, გემუდარები
 დღეიდან მაინც ხელი არ მახლო! .
 იკმარე ცრემლი, იკმარე სისხლი,
 გუოს, ტიალო, კაქშან ღარდი!
 ნუღარ ჩამიჭანე კაუფუქცეგულად
 უცხო წაღკოტში იმედის ვარდი!

ვ. მალაქიაშვილი.

* *

(გუ'ღწი ღ-ტის).

არ დაგიძალავ გეტყვი ძვირფასო
 თუ ჩემი გული რისთვის გაფასებს,
 მიყვარხარ, რადგან შენ თანაურძრობ
 ქუჩებში მშვიერ ათიათასებს!!
 შენ კარგათ იცი, რომ ის ბოგანო,
 მწარე ცხოვრებამ სასტიკათ საჯა,
 შრომის ბაზარზე გაატანინა
 მას ერთად-ერთი მშრამელი მავა!
 შენ კარგათ იცი ამგვარი ხალხი
 გამხდარა მსხვერპლი უკუღმართ წესის,
 რომლის წყალობით სიცოცხლით სავსე
 სიმშობს განიცდის, ქუჩაში კენესის!
 შენ ხშირათ ხელავ მათ მიმკრთალ სახეს
 და ეს სურათი შენთვის წიგნია,
 ცხოვრებისათვის სასწორ საზომი
 აი აქ მხოლოთ, აქ მიგიგნია.
 თუ შემდეგისთვის ამგვარ ჩაგრულებს
 შენ საქმით ოდნავ შეეფარები,
 გარწმუნებ, ძმაო, მე მხოლოდ მაშინ
 ყველაზე უფრო შენ მეტყვარები.

იონა თლუღელი

ლ ა მ ი *)

წყვიდად მოუცავს ირგვლივ სამყარო
 სინათლის სხივი არსად ციმციმებს,
 ზეცა პირ-ქ-ში, სახე შეკრული
 ტანჯულ ქვეყანას ცრემლებს აწვევებს.
 გულს მიღწინის სევდის გადმონაკილი
 მიხშობს სიცოცხლეს, იმედებს მისკ აბს .
 მწარ ლახვარივით მესობა გულში
 დაუნდობელათ მიკვთავს მოპოებს.
 როდის იქნება ის ღღე ნეტარი
 ღრუბელს ეკვეთოს ელვის ისარი
 და გაენგრეოს . . . . .
 . . . . . ფიკარი.
 მაშინ იქნება ამოვისუნთქო,
 მაშინ იქნება გულს მოეფუნოს
 და . . . . .
 . . . . . მტრესაც ეგონოს .
 მაგრამ ჯერ კიდევ ბნელსა მოუცავს
 ცის კაბადონა, ქვეყნის სამყარო,
 არსად ციმციმებს სინათლის სხივი,
 ჩემი ცხოვრების იმედის წყარო.

სიმონ გოგეშვილი.

*) ეს ლექსი რადიკალისაგან დამოუკიდებელი მიზეზებ-
 ბისა გამო მტირედ შეცვლილია.

ეშმაკი.

უცხო სიტყვების ახსნა

(ზონის რაიონი).

ანატუათელი ივანე მღვდელი—უფსკერო ჯიბე, სადაც
 დრამის ფული და საკურთხები უხვად მიღის, მაგრამ ამომსე-
 ბას არა ეშველა.

ნახახულების ბანკი—თაგვების სორო.

მათხოჯის სამკითხველო—ერთ ნახევარი გაზეთი.

მათხოჯის ზჯა—პალიასტომის ტბა, სადაც რაში ვერ
 გაატანს.

ხონის სავაჭრობები—კარტ ნარდის სათამაშო დაწესე-
 ბულება.

ხონის ინვალიდენიცია—მძინარე ბეჭედი.

ხონის სამკითხველო—სამი დაკეტილი შკაფი.

კახის საამხანაგო ფარდული—ექვსი კაცის საწოლი
 ბინა.

კახელი ხარბტონ მღვდელი—გზის მომჩინი ვეჭილი.
 ხით-ხით.

გ ა ს ა რ თ ბ ი

რკები

ქმარი მოეზადა ქალაქში წასასვლელათ. წასვლის დროს
 თავის ლამაზ ცოლს მოეხვია და შემდეგი უთხრა! «კატო,
 ჩემო კარგო, მე მივდივარ ქალაქში, არ მილატაო, არ გა-
 მცელო სხვაზე, თორემ როგორც კი ეს მოხდება მაშინვე
 უზბლზე რკები ამომიგა.

— რას აპობ, მიშა, ვე როგორ შეიძლება? როგორ გი-
ვალატებ. რქებიანი ქმარი რალათ მინდისარ?

გულდამზვიდებული ქმარი გაემგზავრა ქალაქში.

რამდენიმე დღის შემდეგ ის დაბრუნდა. კარებში მზიარუ-
ლი ცალი შეეგება და მიიპახა:

— აი შე ცრუბუნტელავ! რათ მომატყუე, აბა სადა გაქვს
რქები?

ცრუ მორწმუნე

რესტორანში ზის ორი კაცი და სადილს შეეკეცა.

— გთხოვთ გადმომცეთ სამარული—მიმართა ერთმა მეო-
რეს.

— არ შემიძლია—მეშინია არ წავიხზებთ.

— ვე ცრუ მორწმუნეობაა. განა გჯერათ?

— მჯერა. მარილის გადაცემას უთუოდ ჩხუბი მოყვება.

— კარგი ერთი. მომეცით.

— ინებეთ, მაგრამ ჩვენ უთუოდ წავიხზებებით ეს მე ღრმათ
მრწამს.

— გმადლობთ, დიქრი ნუ გაქვთ, ჩვენ არ წავიხზებთ.

— ღმერთმა ქნას.

— ნუ თუ თქვენ მართლა გჯერათ?

— დაახ.

— ეს ხომ სისულელეა.

— რატომ არის სისულელე?

— იმ ტომ არის სისულელე, რომ ილიოტობაა სხვა არა-
ფერი.

— გთხოვთ მაგ სიტყვებს ნუ ისვრით, მე ილიოტი არ გა-
ხლავართ...

— თქვენ, არავინ ილიოტს არ გყავით, მე მხოლოდ ვამ-
ბობ, რომ თქვენი აზრი სისულელეა.

— რაუ თქვენთვის სისულელეა, ჩვენთვის სიკეცია.

— ნეტა იკოდეთ რას არახუნებთ?

— ეს მეტის მეტია... თქვენ გავიწყდებათ...

— თქვენთან ლაპარაკი არ შეიძლება. თქვენ გივ ხართ

— თქვენ თვითონ რეტიანი ხართ.

— აი დასწყველს ღმერთმა, რა ოხერს გადავეკიდე.

— თქვენ მზეცი ხართ.

— თქვენ საგიჟეში უნდა სადილობდეთ.

— წაიღეთ თქვენი სიტყვა უკან.

— იქით დაიკარგე მთვრალი ღორო!

— შე თქვენ ბოთლით თავს გაგიტენთ.

— აბა სინჯე დედას გოტირებ.

ლუდის ორი ბოთლი ერთ დროს მოხვდა მაგარ შუბლებს
და ნამტვრევებთ იქცა...

საუკეთესო რეკომენდაცია

ხაზინთან მიდის ლაქია, ადგილზე დასადგომათ.

— თქვენ გაქვთ ატესტატი, იმ ხაზინიდან, რომელთანაც
წინათ მსახურებდით? წინააღმდეგ შემთხვევაში მე თქვენ ვერ
მიგიღებთ.

— ეჰ, ბატონო, რა არის ატესტატი მხოლოდ მართა ლი-
ტონი სიტყვაა, სხვა არაფერი.

— მე არ შემიძლია უატესტატოთ მიგიღოთ.

— ინებეთ ბატონო, მე თქვენ ატესტატზე უფრო კარგ სა-
მუოებთ დაგიმტკიცებთ, რომ მე პატიოსანი კაცი ვარ?

— რა საბუთებით?

— მე მაქვს მოზრიგებელ მოსამარ თლის სამი განაჩენი; სა-

მჯერ გამასამართლეს ქურდობისათვის და სამივეჯერ გამამა
რთლეს.

მეორე თვალები

— ქალბატონო, გთხოვთ ჯამაგირი მომცეთ!

— კარგი, სამი მანეთი მიღებული გაქვს, დაოჩა მისალები
ლრი.

— არა, ქა ბატონო, ორი მანეთი მივიღე და სამი მისა-
ლები მაქვს.

— რას ამბობ, აქ სამი სწორა.

— მე კითხვა არ ვიცი. მარა მახსოვს, რომ სამია.

— დიკა, სათვალეები გაცივითო. შეხ მართალი ხარ. სა-
მია.

— ხომ ხედავთ, რა სამართლიანი ყოფილან თქვენი მეორე
თვალები, ღმერთმა მათ ჯანი მისცეთ. პირველი თქვენი თვა-
ლები წყეულოც იყონ და სულაც გამოგხეთქიათ.

პასუხი

— დედა, რას სჯამს ლარიბი ხალხი?

— ლარიბი ხალხი, შვილო, კიტრებს, პურს, ცერცეს...
ჩვენ ქათმებს, კურდღლებს, მწვადებს.

— რატომ სჯამენ ისინი სხვას, ვინემ ჩვენ?

— ეს იმიტომ შვილო, რომ ისინი საქმელში ნაღდ ფულს
აძლივენ და ჩვენ კი ნისიათ მოგვაქვს.

სასწავლებელში

ბუნებისმეტყველების გაცეითილზე მასწავლებელი ეკითხება
პატარა ვასოს, მეძებებს შვილს:

— ვასო აბა ჩამოთვალე შინაური ცხოველები.

— ცხენი, ძროხა, ცხვარი, ვირი, კატა...

— კოდემ?

ვასო ღელუს.

— შენ არ დაგისახებელია უმთარქი ცხოველი აბა სთქვი
რისგან აკეთებს მამაშენი ძეხვებ?

— ეს მე არ ვიცი, ბატონო.

— რატომ?

— იმიტომ, რომ ეს რომ მამამ გაიგოს ცემით მომკლავს.

შპარადა

პირველი—ქევა, ბეშვების
სათამაშოა, ბრტყელია;

მეორე—აკრავს ქვაბებსა,

ქურდების გამთხუვენელია.

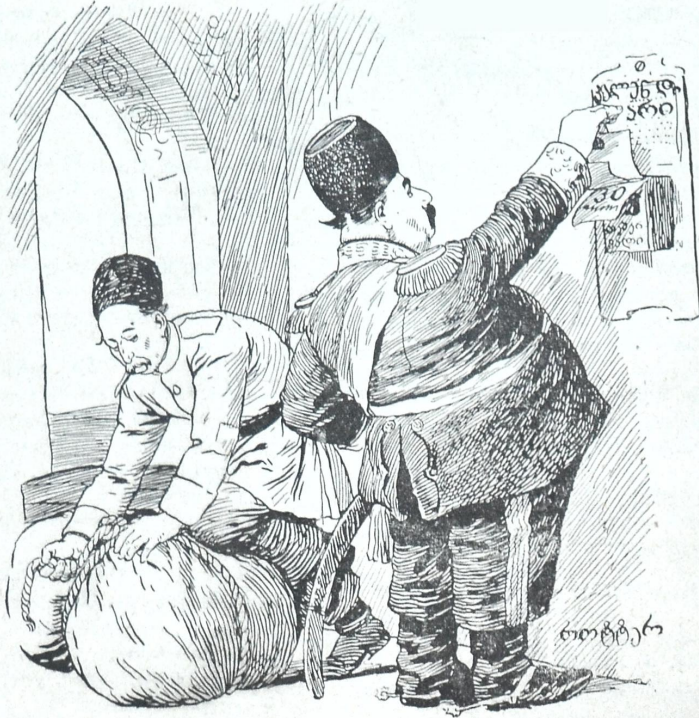
მთელი—ღერწამის საკრავი,

საიამო სასმენელია,

გაზეთსაც ქეია სახელათ,

სატირელ—საციწელია

მ. ლელაშვილი

სპარსეთის შაჰი კვლავ ემზადება გასაქცევად.

წერილი რედაქციის მიმართ

აღმანახ „ტარტაროზში“ მოთავსებულია წერილი სიღნაღიდან, სადაც ამ წარლის ავტორი, ბანი „მეწიყინე“ სხვათა შორის მეც მსახურს საზოგადოების მანეჟ კაცათ. ეს სახეებით ცილის წამებაა. ამის დასამტკიცებლათ ვიწვევ ბან მეწიყინეს სამედიკატორო სამართალში. დეე სასამართლომ დაამტკიცოს ჩემი მანეჟობა და ბან მეწიყინეს სიმართლე. ჩემის მხრით მედიკატორებთ ვსახელუმ ირაკლი ალექსანდრეს ძე ერისთავს და სანდრო სალაბიძეს. ვდას ვაძლევ ერთ კვირას, დღიდან გამოცხადებისა.

გიორგი დომიშვილი

სალამურის ფოსტა.

ძუთიანი. რაინდს. თქვენი ლექსი ასე იწყება:
 „საყვარლის საფლავს ვეკუბდი
 ვერ ვნახე დაკარგულიო.“

ეს, რა საკვირველია, კარგი და პატიოსანი, მაგრამ თქვე დალოცვილო რაღა ჩვენს რედაქციაში მოდისხართ საქმებათ? ეშმაკს ჰგონია, რომ თქვენი საყვარლის საფლავი ნიშადუროვან რედაქციაში უფრო ინახება.

ამასთანავე გაცნობებთ, რომ ეშმაკი დიდ მომავალს გიწინასწარმეტყველებს თქვენ, ვინიდან ეს ლექსი სიტყვა სიტყვით აკაკის ცნობილ ლექსს მოგვგონებს.

ბათუმი. ფოთელს. თქვენში ვახუშტი ალბათ უფრო ადრე დაიწყო, რადგან თქვენ დეკემბრის დამლევადან დაიწყო „გაზაფხულების“ გზაგანა, მაგრამ უნდა გაცნობათ ჩვენ და სამწუხაროთ, რომ არც ეს მეცხრე „გაზაფხული“ იბეჭდება.

ღვანკითი. კოთელს. თქვენი ლექსი იმიტომ კი არ დაუწუნებია რედაქციას, თითქო ს. ღვანკითელის ჰგონებოდეს, სრულიადაც არა. თქვენ უბრალო „კითელი“ ხართ ის კი ღვანკითელი. რედაქციამ მხოლოდ იმატომ დაიწუნა, რომ ლექსი (ბოლოში გულახდილობისათვის) სულელური იყო.

ს. ხომა. კენჭს. თქვენი მოთხოვა კომედი „ბარიშნების“ შესახებ არც იმდენათ ვრცელია, მაგრამ თქვენ იმდენათ ნიჭიერ კაცი ყოფილხართ, რომ მოკლე წერილში მრავალი უმსგავსოების მოთავსება შეგძლებიათ.